

Дзітварытчы і Мастацтва

Год выдання 35-ы
№ 80 [2133]
4 кастрычніка 1966 г.
АУТОРАК
Цана 4 кап.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННИКАЎ БССР

АДСЮЛЬ далёка відно. Зямля ў восеньскіх фарбах. Палі, палі — то цёмна-жоўтае іржышча, то чорная ралля зябліва, то залёная рунь азімых... А яшчэ далей, дзе зямля сустракаецца з небам — барвовая палоска дагараючага асенняга лесу... І над усім — чыстае, хаднаватае неба.

Мірная, спакойная зямля. Сёння на гэтай вышыні, ля падножжа якой бяжыць шэрая стужка Маскоўскай шашы, думецца пра іншае. Тысячы людзей, што сабраліся тут 30 верасня, сваёй памяццю звернуты ў мінулае. Звернуты ў тыя грозныя часы, калі на нашай беларускай зямлі кіпеў смяротны бой. І хто ведае, можа гэтая вышыня і была той безыменнай вышыняй з песні, той безыменнай вышыняй, дзе «ставалася толькі трое из восемнацати ребят», які ўсё ж такі не скарыліся, не сагнуліся перад ворагам.

Дваццаць два гады назад была завершана беларуская аперацыя па знішчэнню буйнай групіроўкі фашысцкіх войск... «Цэнтр». І ў азнаменаванне гэтага тут, пад Мінскам, быў закладзены курган Вечнай Славы — помнік адной са слаўных баявых аперацый Вялікай Айчыннай вайны.

Застылі на ганаровай варце салдаты. А людзі ідуць і ідуць, несучы ў далонях зямлю, каб высыпаць яе тут, ля каменнай пліты — асновы будучага кургана. Ідуць былыя воіны і партызаны, на тварах якіх ваеннае ліхалецце паклала зморшчыны, пасерабрыла скроні, ідуць юнакі і дзяўчаты, якія ведаюць аб мінулай вайне з расказаў старэйшых ды з кніг, ідуць салдаты, ідуць шматлікія госці, што прыехалі ў Мінск з усіх канцоў краіны...

Тут будзе курган Вечнай Славы. Як напамінак аб гераічным мінулым, які помнік тым, хто зляжыў свае жаловы за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы, як сімвал мужнасці савецкага народа.

Міністр культуры ССР К. А. Фурцава і гасці на ўрачыстым пасяджэнні ў Мінску.

ХУШ ОМАДЕД! — САРДЭЧНА ЗАПРАШАЕМ!

ДАРОГАМІ ДРУЖБЫ

У дружбы народаў ССРС шмат слаўных традыцый. І адна з іх — абмен дакадамі і тэатральнымі і культурнымі паездкамі ў тэатральныя і культурныя ўстановы рэспублікі. Песні Прыбратняй рэспублікі. Песні Прыбратняй часта гасцююць на берагах Волгі, украінскія танцы глядзяць у сталіцы Казахстана... Садружнасць муз дапамагае яшчэ больш мацаваць вялікую завабаву Кастрычніка — дружбы народаў.

Мінулага года ў восенню нашы беларускія пісьменнікі гасцявалі на зямлі сонечнага Таджыкістана. І вось зараз зямля Янкі Купалы і Якуба Коласа запрашае да сабе таджыкіскія мастакоў слова. У нашай рэспубліцы Тыздзень таджыцкай літаратуры.

Наш карэспандэнт звярнуўся да сакратара праўлення Саюза пісьменнікаў Беларусі Янкі Прыбратняй з просьбай расказаць аб плане правядзення тыздэня, пазнаёміць нашых чытачоў з асноўнымі мерапрыемствамі гэтага свята двух братніх літаратур.

— Нам вельмі прыемна вітаць у сябе нашых сяброў і папалчнікаў, прадстаўнікоў выдатнай таджыцкай літаратуры. — сказаў Янка Брыль. — Нас звязвае з імі даўняя дружба. І іх прыезд — падзея вельмі радасная.

Заўтра Мінск будзе сустра-

РАЯЦЦА ЛОЦМАНЫ КНІЖНАГА МОРА

У МІНСКУ адбыўся сход актыву работнікаў кніжнага гандлю рэспублікі. І дакладчык — кіраўнік «Саюзкіні» А. Кастакоў, і прамоўцы, што высту- паюць у спрыжках, гаварылі аб тым, як лепш завалюць велізарны попыт насельніцтва на кнігу, што трэба зрабіць, каб павялічыць культуру аслугоўвання пакупніка.

План продажу кніг насельніцтву дзяржаўнай кнігагандлёвай сеткай рэспублікі выконваецца (Беларусь займае трэцяе месца ў краіне). Але планы гэтыя выконваюцца не ў поўнай меры, і вынікам гэтага становіцца ўзроставы пераважынік у абслугоўванні пакупнікаў. Напрыклад, у дзяржаўнай сетцы ў Мінску і ў абласных аб'ектах кнігагандлю існуюць п'яць тысяч чалавек, якія павінны працаваць, а фактычна працаваць у гэтых аб'ектах толькі тры тысячы чалавек. Тры тысячы чалавек павінны працаваць у кніжных крамах і ў кніжных крамах, а фактычна працаваць у гэтых аб'ектах толькі тры тысячы чалавек.

ДЗЕЦІ ПАМІРА

Пікі Паміра белія, белія, Дзеці Паміра смелія, смелія: Вецер гайдае калыскі над кручамі, Песні слявае сягамі салічнымі, Стан спавівае сівымі абломкамі, Поіць зямлю навальнічнымі сокамі.

Твары памірцаў чаканены з медзі, Дзеці Паміра з арэлімі суседзі. Звонкія песні і клёкаты арліны Бурныя хвалі насюць у даліны, Падаюць зоры ў стромкія рэкі І узыходзяць агням Нурке.

Гордыя, смелія, горныя дзеці Першымі сонца страчаюць на свеце, На перавале, накрывішыся хмараю, Лёгка ступаюць услед за вятарам Сцежкай крутою — хай прорва, хай яма, — З песнямі ходзяць унукі Хайма, Смела глядзяць, усміхаюцца шчыра Добрыя, мудрыя дзеці Паміра.

НЕАЦЭННАЕ БАГАЦЦЕ НАРОДА

МІНСКІ ПАЛАЦ прафсаюзаў, дзе ў мінулым тыдні праходзіла Усеагульная навукова-метадычная канферэнцыя па прапагандзе развалючых, баявых і працоўных традыцый КПСС і савецкага народа, нагадаў сваё сабыліваю перадавае вопыт работы шматлікіх клубоў, бібліятэк, краязнаўчых куткоў музеяў і таварыстваў. Тут у фазе і многіх пакохаў можна было бачыць стэнды, фотавістаўкі, плакаты, метадычную літаратуру. Яны расказвалі пра добрыя справы краязнаўцаў і юных следдзят, якія сягоння знаходзяцца ў вялікім паходзе за ўшанаванне і ўвечнаванне слаўных старонак гісторыі роднага краю.

«Дарогая бацькоў» — так называўся альбом-справаздача аб рабоце піянерскай дружны, якая працуе пры муз рэвалюцыйнай славы і чэскага станкабудуўнічага завода імя Кірэва. Юныя гісторыкі вучацца жыць на прыкладзе слаўных спраў сваіх дзядоў, бацькоў, старэйшых братоў і сяброў.

Невялікая кімнатка — аб'ёмнае члена піянерскага клуба «Подзвіг», які адкрыты Мінскім Палацам прафсаюзаў і гарадской дзіцячай бібліятэкай № 1, расказвае пра сустрэчы з вядомымі людзьмі, дыспуты, кінафильмы, лекцыі, якія чытаюцца для вучняў 6—8 класаў.

НАТАТКІ З КАНФЕРЭНЦЫІ ПА ПРАПАГАНДЗЕ РЭВАЛЮЦЫЙНЫХ, БАЯВЫХ І ПРАЦОЎНЫХ ТРАДЫЦЫІ

На канферэнцыі выступалі бібліятэкары і клубныя работнікі, грамадскія дырэктары музеяў і краязнаўчых, партыйныя і прафсаюзныя работнікі.

Яны адзначалі, што выбар месца правядзення канферэнцыі — Мінск, сталіца нашай рэспублікі — не выпадковы. Прафсаюзная арганізацыя Беларусі маюць багаты вопыт па прапагандзе традыцый роднай партыі, савецкага народа.

І сапраўды, сёння ў нашай рэспубліцы, на прадпрыемствах, ва ўстановах, калгасах і саўгасах працуюць краязнаўчыя гурткі, музеі, таварыствы. Яны дапамагаюць культурна-асветным установам праводзіць лекцыі, гутаркі, тэматычныя вечары, сустрэчы моладзі з ветэранамі вайны і працы, пішуць летасіскіх фабрык і заводаў, вядуць кнігі баявой і працоўнай славы, раскрываюць малавядомыя старонкі гераічнага мінулага сваіх родных маслін.

Госці Беларусі расказвалі на канферэнцыі і пра сваю працу, бабыліва на тэматычных вечарах, якія праводзілі палатцы культуры Беларускага камвольнага камбіната, аўтамабільнага і трактарнага заводаў.

Вядома, гэта быў абмен перадавае вопытам работы, і людзі знаёмліліся з усім лепшым, што пакінула

БЕССМЯРОТНЫ ВІЦЯЗЬ ДУМКІ І СЛОВА

Шата Руставелі... Для кожнага з нас гэта імя ў першую чаргу звязана з яго неўміручай пазмай «Віцязь у тыгравай шкурцы» — з гімнам жыццю, светлым і высокім думкам, пацучым. Гэты геніяльны твор напісаў чалавек, які нарадзіўся 800 год назад, у зусім іншую эпоху, чым мы, а ён, гэты твор, працягвае хваляваць нас і сёння, выклікае ў нашых сэрцах любоў і гнеў, боль і радасць. Пазма «Віцязь у тыгравай шкурцы» прайшла «чарз хрыбты віноў» і дайшла да нашых дзён (і будзе ісці ў будучыню) таму, што яна чалавечая. Гэта найвышэйшы крытэрыі ацэнкі пазмы. У гэтым творы Шата Руставелі знайшлі яркае адлюстраванне гуманістычнага ідэі дружбы і братэрства, высокага патрыятызму і самаданага служэння народу...

Менавіта аб гэтым яшчэ і яшчэ раз гучалі словы з тымбіны ўрачыстага пасяджэння ЦК КП Грузіі, Пазыўнаму Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў рэспублікі, прысвечанага 800-годдзю з дня нараджэння Шата Руставелі, якое адбылося 30 верасня ў Тбілісі. На ўрачыстасці прыехалі прадстаўнікі ўсіх братніх рэспублік, вядомыя літаратары, грамадскія дзеячы 45 зарубенных краін.

Аб народнасці пазмы Шата Руставелі, аб сугучнасці яе нашаму часу гаварыў у сваім дакладзе старшыня праўлення Саюза пісьменнікаў Грузійскай ССР паэта-апазіта І. В. Абашыдзе. Сакрат бесмяротнасці сапраўды геніяльных твораў — у іх вечная сучаснасці. Праўда жыцця, вера ў свет добра і нянавіць да цемры, зла — вось у чым сіла генія, сіла Шата Руставелі, які аддаў народу сваё сэрца.

Міністр культуры ССРС К. А. Фурцава і гасці на ўрачыстым пасяджэнні ў Мінску.

1 КАСТРЫЧНИКА пачаўся чарговы навучны год у народных універсітэтах культуры рэспублікі. Народныя універсітэты — новая, больш прагрэсіўная і дасканалая форма самаадукацыі працоўных у параўнанні з раней распаўсюджанымі гурткамі, лекторыямі, семінарамі і г. д. Універсітэты культуры ўзніклі пераўзнайна на ідэю, адразу знайшлі актыўную падтрымку партыйных, прафсаюзных, камсаюзольскіх арганізацый і хутка заваявалі прызнанне шырокай грамадскасці.

Адным з ініцыятараў арганізацыі універсітэтаў культуры ў нашай рэспубліцы быў, як вядома, Гомельскі Палац культуры чыгуначнікаў імя Ул. І. Леніна. Яго вопыт і вопыт іншых першынцаў гэтага паняцця паказваў значную перавагу універсітэтаў культуры ў параўнанні са старымі метадамі мастацкай самаадукацыі народа.

Народныя універсітэты атрымалі шырокае распаўсюджанне ў нашай краіне, і многія з іх дасягнулі вялікіх поспехаў. Сетка універсітэтаў культуры стала хутка расці як у нашай рэспубліцы, так і па ўсёй краіне, прычым яны ствараліся не толькі ў вялікіх гарадах, але і ў раённых цэнтрах, у сельскай мясцовасці.

У канцы мінулага навучнага года ў рэспубліцы налічвалася ўжо 174 народныя універсітэты культуры або факультэты літаратуры і мастацтва.

Кантынгент тых, хто вучыцца ў гэтых універсітэтах культуры, вельмі разнастайны як па адукацыйнаму ўзросту, так і па ўзросту. Сярод слухачоў — рабочыя і служачыя, работнікі сельскай гаспадаркі і вучні, моладзь, людзі сярэдняга веку і пенсіянэры. Але ўсіх іх аб'ядноўвае жаданне папоўніць свае веды ў галіне літаратуры і мастацтва, пазнаёміцца з асноўнымі этапамі гісторыі развіцця літаратуры і мастацтва, навучыцца глыбей, усебакова разумець творы мастацтва, умець іх кваліфікавана аналізаваць. Як адну з найбольш зручных форм самаадукацыі, гэтыя людзі лічаць народныя універсітэты культуры.

Неаднолькавыя ўмовы, у якіх ствараліся універсітэты куль-

НЕ ГУРТОК САМААДУКАЦЫІ — УНІВЕРСІТЭТ!

Я. ПАРВАТАЎ, заслужаны дзеяч мастацтва БССР, старшыня секцыі літаратуры і мастацтва Рэспубліканскага грамадскага савета народных універсітэтаў.

туры, розны склад слухачоў, выкладчыцкіх кадраў, тэхнічнай базы і г. д. выклікалі, асабліва на першым часе, вялікую разнастайнасць у праграмах, метадах і тэрмінах навучання. За апошнія гады набыты значны вопыт у рабоце народных універсітэтаў культуры, і цяпер больш дакладна вызначыліся іх профілі і тэрміны навучання. Калі яшчэ пяць год назад асноўнай формай была аднагодовая сістэма навучання, дык цяпер пераважае большасць універсітэтаў працуе па праграмах, разлічаных на два гады, што дае магчымасць ахапіць больш матэрыяла, даць слухачам больш глыбокія веды.

У мінулым навучным годзе працавала 59 народных універсітэтаў культуры шырокага профілю, якія вучаць розныя пытанні мастацтва. Астатнія спецыялізаваліся на больш глыбокім вучэнні літаратуры або якога-небудзь аднаго віды мастацтва. Ствараліся самастойныя факультэты або аддзелены літаратуры, тэатра, музыкі, выяўленчага мастацтва, кінамастацтва, эстэтыкі.

Вялікую арганізатывую і метадычную дапамогу народным універсітэтам культуры аказваюць Міністэрства культуры БССР і яго ўстановы і органы на месцах, таварыства «Веды», Рэспубліканскі грамадскі савет народных універсітэтаў. Яшчэ перад пачаткам мінулага навучнага года секцыя літаратуры і мастацтва грамадскага савета распрацавала вучэбна-тэматычныя планы для народных універсітэтаў культуры і факультэтаў літаратуры і мастацтва. Планы былі складзены з улікам вопыту работы лепшых народных універсітэтаў Беларусі і ахопілі найважнейшыя пытанні літаратуры, тэатральнага, музычнага, кіна- і выяўленчага мастацтва. Безумоўна, гэта дапамагло сістэматызаваць заняткі, упарадкаваць навучны працэс, пазбавіцца ад пэўнага разнабоя і выпадковасці ў рабоце.

Планы гэтыя з'яўляюцца прыкладнымі, і таму свае народных універсітэтаў рэкамендувае ўносіць у іх змены і дадаткі, улічваючы мясцовыя ўмовы і магчымасці. Да апошняга часу ў забеспячэнні народных універсітэтаў культуры праграмамі быў істотны недахоп. Усеагульнае таварыства «Веды» і яго навукова-метадычны савет па рабоце народных універсітэтаў культуры выдалі праграмы па ўсіх відах рускага, зарубежнага і савецкага мастацтва. Мастацтва саюзных рэспублік, у прыватнасці, беларускае, прадстаўлена ў іх толькі ў агульных рысах. А ў нас не было распрацавана праграм па беларускай літаратуры і мастацтва, і гэта адмоўна адбілася на вучэнні роднай літаратуры і мастацтва. Цяпер гэты недахоп ліквідаваны. Секцыя літаратуры і мастацтва Рэспубліканскага грамадскага савета народных універсітэтаў распрацавала праграмы па беларускай музыцы, беларускім тэатральным, выяўленчым мастацтвам і кінамастацтвам. Закачанаецца складанне праграм па беларускай літаратуры.

Цяпер універсітэты культуры забяспечаны ўсімі асноўнымі метадычнымі дапаможнікамі. Есць багаты вопыт перадавых універсітэтаў культуры рэспублікі, які трэба папулярызавать і шырока выкарыстоўваць. Рэспубліка мае і неабходныя кадры выкладчыцка, якія можна і трэба прыцягнуць ва ўніверсітэты культуры. Новы навучны год можа і павінен прайсці ў нас больш арганізавана, для гэтага есць усе ўмовы і магчымасці.

Гаворачы пра перспектывы новага навучнага года, хацелася б выказаць некаторыя заўвагі і пажаданні.

Адна з галоўных задач, што стаіць перад саветамі народных універсітэтаў, — гэта павышэнне якасці выкладання. Трэба вельмі ўважліва падыходзіць да складання праграм, улічыць пажаданні слухачоў і выкарыстаць усе мясцовыя магчымасці; прадугледзіць розныя формы правядзення заняткаў: лекцыі, лекцыі-канцэрты, семінары, прагляд мастацкіх і вучэбных кінафильмаў, наведанне спектакляў, канцэртаў і выставак з абавязковым іх абмеркаваннем, праслухоўванне музычных твораў у грамафонным і магнітафонным запісе, арганізацыю дыспуту, сустрэчы з творчай інтэлігенцыяй і г. д. Трэба ціка-

[Заканчэнне на 2-й стар.]

УДЗЕЛЬНІКІ КАНФЕРЭНЦЫІ

Вядома, падрыхтаваць да друку дакументальную кніжку, адрасаваную масаваму чытачу, работа не з лёгкіх. Тут патрэбна дэпамога пісьменніка або журналіста. Але апошняе не надае ахвотна брацца за літаратурную апрацоўку ўспамінай бытавых людзей, якіх есць што расказаць моладзі пра свой час і пра сабе. Нашы многія пісьменнікі і журналісты маглі б узяцца за гэтую справу, каб выдаваць загады заклікалі з імі дагаворы, аказвалі ім матэрыяльную падтрымку.

А скажа, што выдаваць не практычна гэтай формай дагавору з аўтарамі дакументальнай літаратуры, якая так патрэбна сягоння нам, нашым нащадкам.

І пакуль жывуць сярод нас людзі, якія ў хатрычкіну семнаццатага ішлі на штурм Зімянага, якія будавалі сацыялістычнае грамадства і адстойвалі яго ў цяжкіх бітвах, мы павінны дапамагчы гэтым людзям падрыхтаваць да друку свае ўспаміны.

УДЗЕЛЬНІКІ КАНФЕРЭНЦЫІ

Удзельнікі канферэнцыі пабылі ў музеях гісторыі Вялікай Айчыннай вайны і абароны Брэсцкай крэпасці. У гэты дні экскурсаводамі былі многія з тых, пра каго расказваюць экспазіцыі музеяў. Я слухаў цікавыя расказы жывых герояў, і хацелася, каб у нашых му-

НІШТО ТАК НЕ ХВАЛЮЕ Ё СЭРЦЫ КРОЎ, ЯК РАДАСЦЬ БАЧЫЦЬ БЛІЗКІХ І СЯБРОЎ.

Рудакі

Есць добры звычай у таджыкаў — сустракаць гасцей народнымі танцамі. Цёпла і сардэчна сустракалі беларускіх літаратараў у мінулым годзе таджыкскія сябры. На гэтым здымку вы бачыце народнага паэта Таджыкістана Мірзо Турсун-зада, які таксама удзельнічаў у танцы.

ВАМ—НАШЫ СЭРЦЫ І НАШЫ ПЕСНІ

Таджыкія і пісьменнікі не ўпершыню прыязджаюць да сваіх сяброў у братнія саюзныя рэспублікі. Але Тыздзень таджыкской літаратуры, які адкрываецца ў Мінску, — падзея выключная, бо яна праходзіць напярэдні IV Усеагульнага з'езда пісьменнікаў.

Для таджыкскіх і беларускіх пісьменнікаў гэты Тыздзень — адзін з заключных этапаў падрыхтоўкі да з'езда, і я не сумняваюся, што ён пройдзе добра.

Пасланцы таджыкской літаратуры прывезлі сардэчнае прывітанне працоўным Савецкай Беларусі са старымі знаёмымі Рудакі і Фірдоусі, Амары Хайяма, Харзіа і Джамі. З душэўным хваляваннем яны паклоніліся зямлі герояў, якія ўпісалі славныя старонкі ў гераічны летапіс Вялікай Айчыннай вайны.

Восенню мінулага года мы цёпла сустракалі пісьменніцкую дэлегацыю Беларусі. Я памятаю ўрачысты вечар адкрыцця тыдня перапоўненага зала Таджыкскага акадэмічнага тэатра драмы іня А. Лахуці. І слова нашых сяброў, якія перадавалі ў дар майму народу жменю свяшчэннай брацкай зямлі. І залу, якая захліснулася ў авачні. І пацучы блізкасці нашых народаў, якія немагчыма вабчыць...

У суровыя гады вайны многія воіны-таджыкі змагаліся ў беларускіх лясах. Праз Мінск і Віцебск, Магілёў і Оршу, Гродна і Полацк прайшлі ў камуністычным будаўніцтве. Узнялася з руці зямля Які Кулалы і Якуба Коласа, якой мы аддаём сёння свае сэрцы і свае песні.

Набліжаюцца знамянальныя даты ў гісторыі нашай дзяржавы: 50-годдзе Савецкай улады і 100-годдзе з дня нараджэння Ул. І. Леніна. Азіраючыся на пройдзены шлях, мы падводзім вынікі сваёй працы. Усё, чаго мы дамагліся, стала магчыма дзякуючы мудрай ленаінскай нацыянальнай палітыцы Камуністычнай партыі, непарушай і бескарыслівай дружбе ўсіх народаў нашай краіны.

...У той гістарычнай дзень 1917 года, калі ў Петраградзе ўлада перайшла ў рукі працоўных, рускі народ звярнуўся да ўсіх прыгнечаных народаў з палымяным заклікам скінуць «з плычці справядлівых законнікаў» і «наладаць сваё жыццё па ўзоры сваім і падабенствам».

«Вы маеце на гэта права, — гаварылася ў падлісаным Ул. І. Леніным «Звароце да ўсіх працоўных мусульман Расіі і Усходу». — Ведаеце, што вышы правы, якія ў гэтых краях даў нашым горным ваююцца ўсім магучым Рэвалюцыі і органам Саветаў рабочых, салдацкіх і сялянскіх дэпутатаў».

Так пачалося світанне над Сярэдняй Азіяй. У тым ліку над Савецкім Таджыкістанам. Сонца свабоды ярка зазяла над нашай зямляй. Магутным патокам, бурлівым і кіпучым, як нашы горныя рэкі, узяўся народ на стваральную працу. Сёння арданосны Таджыкістан разам з іншымі сярдэзайцімі савецкімі рэспублікамі — стаў маяком светлага жыцця на Усходзе.

Дастаткова сказаць, што ў нас у параўнанні з 1913 годам аб'ём прамысловай прадукцыі павялічыўся ў 38 разоў, публікавана больш 280 буйных прамысловых прадпрыемстваў. Іх прадукцыя ідзе ў 30 краін свету! Таджыкістан займае другое месца ў краіне па запасах гідрэнергіі. Мы пабудавалі ўжо шмат магутных гідрэлектрастанцый. Але ўсе яны блядуюць у параўнанні з энергетычным гігантам, які цяпер узводзіцца ў Нурэку. Пляціна вышыняй у 300 метраў перагародзіць шлях бурнаму Вахшу. Магутнасць Нурэцкай ГЭС складала 2,7 мільяна кілават.

На базе гэтай гідрэлектрастанцыі далейшае развіццё атрымае мімічная прамысловасць. Тут жа будзе вадаскошчыца з запасам вады 10 мільярд кубаметраў! Гэта дазволіць дадаткова араці 1,3 мільяна гектараў цалінных зямель.

Таджыкістан з'яўляецца адным з асноўных паэтаўшчыкоў «белага золата». Калі ў 1913 годзе ўвесь урадаўны баювы ў рэспубліцы склаў 32 тысячы тон, дык у мінулым годзе таджыкскі народ даў Радзіме больш 600 тысяч тон высакакачэснай сыравіны! Па ўрадаўнасці баювы Таджыкістан даю пакаіную зваду такіх краінаў, як Егіпет, Індыя, Судан, ЗША і многія іншыя, якія здаўна лічыліся паэтаўшчыкамі гэтай каштоўнай сыравіны.

Значны крок наперад зрабілі таксама вытворчасць збожжа, жывёлагадоўля і вінаградарства, вытворчасць субтрапічных культур.

Уздым сацыялістычнай эканомікі абумовіў нязліхлівы рост дабрабыту таджыкскага народа і развіццё яго культуры. Рэспубліка пакрылася густой сеткай школ, тэхнікумаў, вышэйшых навуковых устаноў. Цяпер Таджыкістан — краіна сучаснай пісьменнасці. Есць свой універсітэт і нацыянальная Акадэмія навук, дзе працуюць звыш трох тысяч навуковых работнікаў, сярод іх 600 дактароў і кандыдатаў навук.

Народ, які падарыў чалавечтву вядомых карыфеў паэзіі і мыслі, свята працягвае іх традыцыі, дасягае новых вышынь у мастацкай творчасці.

Таджыкская савецкая літаратура, абнавіраючыся на свае багаты класічныя традыцыі, як спраўды народная літаратура, выбірае адзіны правільны шлях — шлях сацыялістычнага рэалізму.

З першых дзён Савецкай улады яна выступае як глыбока народная, партыйная літаратура, якая зважала сэрцы чытачоў сваёй рэвалюцыйнасцю, ідэямі сацыялістычнага гуманізму, непрымірымасцю да свету лаі і гвалту, яркім, усебаковым адлюстраваннем жыцця нашых сучаснікаў, будаўніцкай камунізма.

Далёка за межамі рэспублікі вядомы выдатныя творы заснавальніка таджыкскай савецкай літаратуры Садрыдына Айна, асабліва яго раманы «Дахунда», «Рабы», чатырохтомныя ўспаміны «Бухара». 72 творы С. Айна перакладзены амаль на ўсе мовы народаў СССР і многіх зарубажных краін.

Зоркаю першай велічыні ззяў на паэтычным небасхіле талент другога пачынальніка нашай сацыялістычнай літаратуры — Абулхасіма Лахуці-адага з буйнейшых рэвалюцыйных паэтаў Усходу.

Увечці прытуліўшы салаўя, Яно глядзіцца ў люстра ручая І сочыць пільна, як жыцця паток Насе з сабою за лістком лістка.

Любое дрэва, быццам чалавек, Свайм мінулым даражыцэ справдэк, Яно світанне помніць і заход, І кволы цвет, і сакавіты плод, І зберагае ранішны сны Парой асенняй, як і ў дні вясны.

Любое дрэва, быццам чалавек, Без мар высокіх не жыве справдэк, Не распадаецца з лепшю за надзей, Каб хараство прынесці для людзей, Каб падарыць у чорную сухмянь І сонца бласк і густалісты цень.

Любое дрэва, быццам чалавек, Не забывае кораня спрадэк, І родны край шануючы заўжды, Навечна пакідае там сляды, І, як бы з ім ні абшываўся лёс, Хапу радзіме шэпча да нябес.

Любое дрэва, быццам чалавек, Сваю гаворку беражэ справдэк, Ды споведзе, што вядзецца дзень пры дні, Не мог раслухаць ты і ў шчыні, І толькі ў час, як пульс яго сціхаў, Ты веяне нябыту адчуваў.

Любое дрэва, быццам чалавек, Прад лёсам не сціхаеца справдэк, І, хоць яго ланца ураган, І цела ўсё навечнацца ад ран, Яно сяброў сцікае зноў на бой Ствалою — як вазучаю трыбой.

Любое дрэва, быццам чалавек, Без знонкіх прэса не жыве справдэк, А ночку вечер зашумеў няветла, Нібы з двара ён цемру выдаваў, І зноўку стэў шырокім свет І светлым, І сонца зноў упала на дыван.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў пазнаю.

Агнём цюльпанам пананілі горы, Вурлолем паліць старому маю, Гляджу на кветак даўных узары — Агонь бацькоўскіх сэрцаў п

